

7. ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ (ΠΕ6)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

7. ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ (ΠΕ6).....	i
7.1 Εισαγωγή.....	7-1
7.2 Θεσμικό Πλαίσιο.....	7-2
7.2.1 Η Φοιτητική Λέσχη του ΕΜΠ.....	7-2
7.3 Διοικητική Υποδομή για τη Μέριμνα.	7-3
7.4 Διατιθέμενοι Πόροι.	7-5
7.5 Ιατροφαρμακευτική και Νοσοκομειακή Περίθαλψη.	7-5
7.6 Εστιατόρια και Κυλικεία.....	7-6
7.7 Φοιτητική Εστία.....	7-8
7.8 Αθληση.....	7-11
7.9 Ψυχαγωγία και Πολιτιστικές Δραστηριότητες.....	7-14
7.9.1 Το Μουσικό Τμήμα του ΕΜΠ.	7-15
7.9.2 Το Ωδείο του ΕΜΠ.....	7-18
7.9.3 Σχόλια και επισημάνσεις.	7-19
7.10 Οικονομικές Ενισχύσεις στους Φοιτητές.....	7-19
7.11 Ψυχολογική Υποστήριξη.....	7-22
7.12 Λοιπές Παροχές και Διευκολύνσεις.....	7-23

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ (ΠΕ6)

7.1 Εισαγωγή.

Το σύγχρονο Πανεπιστήμιο, εκτός από τις στρατηγικές επιλογές για την άρτια παροχή εκπαίδευσης προς τους φοιτητές του - προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς - οφείλει να φροντίζει και να μεριμνά για τις συνθήκες διαβίωσης και την ψυχαγωγία τους. Αυτά είναι θέματα που θα μας απασχολήσουν με ιδιαίτερη προσοχή και ευαισθησία στο παρόν Κεφάλαιο, με δεδομένη την υστέρηση που γενικότερα παρατηρείται σε τέτοιου είδους παροχές στο ελληνικό πανεπιστήμιο, θέμα που θα πρέπει να προβληματίσει ειδικότερα το ΥΠΕΠΘ. Βέβαια, όπως θα καταφανεί στη συνέχεια, χάριν του εξαιρετικού νοικοκυρέματος που έχει γίνει - ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια - στη διοικητική υποδομή για τη μέριμνα των φοιτητών στο ΕΜΠ, η οποία αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την ομαλή λειτουργία του συστήματος, πέραν των αναγκαίων πόρων, έχει επέλθει μεγάλη βελτίωση στην παροχή της φοιτητικής μέριμνας. Ιδιαίτερη συμβολή στη βελτίωση αυτή είχε η επιτυχής στελέχωση, η ανθρώπινη συμπεριφορά και, αρκετές φορές, το μεράκι του υπαλληλικού δυναμικού που διαθέτει η διοικητική υποδομή του Ιδρύματος για τη μέριμνα.

Στις παραγράφους που ακολουθούν θα παρουσιάσουμε μία προς μία τις συνιστώσες του ιστού που συνθέτουν το πλέγμα των παροχών μέριμνας προς τους φοιτητές μας, επισημαίνοντας σε κάθε περίπτωση τις αδυναμίες, τα περιθώρια βελτίωσης αλλά και τις τομές που έχουν συντελεσθεί, τα τελευταία χρόνια, στον ευαίσθητο αυτό χώρο.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, υπάρχουν τρεις απαραίτητες προϋποθέσεις για την παροχή της φοιτητικής μέριμνας :

- Το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο,
- η αναγκαία διοικητική υποδομή, και
- οι απαραίτητοι πόροι.

Με τα τρία αυτά θέματα θα ξεκινήσουμε την επεξεργασία του αντικειμένου του παρόντος Κεφαλαίου.

7.2 Θεσμικό Πλαίσιο.

Τα γενικά χαρακτηριστικά του θεσμικού πλαισίου, όπως αυτά καθορίζονται στο Ν.1268/82 - άρθρο 29, έχουν ως εξής:

- Οι φοιτητές έχουν πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, με προϋποθέσεις που καθορίζονται με ΠΔ.
- Με ΠΔ, επίσης, καθορίζονται τα σχετικά με τη δωρεάν σίτιση των φοιτητών, με βάση την ατομική και οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση.
- Στους φοιτητές παρέχονται διευκολύνσεις για τις μετακινήσεις τους, σε όλη τη διάρκεια του έτους.
- Στον προϋπολογισμό των ΑΕΙ πρέπει να αναγράφεται επαρκής πίστωση για την οικονομική υποστήριξη των λειτουργιών της φοιτητικής μέριμνας.
- Με ΠΔ καθορίζονται τα σχετικά με τη διοίκηση, οργάνωση και λειτουργία των Φοιτητικών Λεσχών, οι οποίες φροντίζουν για τις παροχές της φοιτητικής μέριμνας.

7.2.1 Η Φοιτητική Λέσχη του ΕΜΠ.

Σύμφωνα με το ΠΔ 387/83¹ που αφορά στη *“Λειτουργία, οργάνωση, διοίκηση Φοιτητικών Λεσχών στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και παροχή δωρεάν σίτισης στους φοιτητές αυτών”*, σε κάθε ΑΕΙ λειτουργεί **Φοιτητική Λέσχη** (ΦΛ) με σκοπό τη βελτίωση των βιοτικών συνθηκών των φοιτητών, την ψυχαγωγία και την προαγωγή της κοινωνικής και πνευματικής τους μόρφωσης.

Η εκπλήρωση αυτού του σκοπού επιδιώκεται με :

- την εξασφάλιση της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής για τη στέγαση, σίτιση και άθληση των φοιτητών,
- τη λειτουργία εστιατορίου, κυλικείου,
- τη λειτουργία μουσικού, αθλητικού, θεατρικού, κινηματογραφικού και εκδρομικού τμήματος,
- την ανάπτυξη διεθνών φοιτητικών σχέσεων,

¹ Το ΠΔ 387/83 περιλαμβάνεται στο Παράρτημα 21.

- την παροχή ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης,
- την παροχή οικονομικών ενισχύσεων, και
- με κάθε άλλο μέσο κατά την κρίση της διοίκησης της Λέσχης.

Η Φοιτητική Λέσχη διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από :

- τον Πρύτανη του ΑΕΙ, ως Πρόεδρο,
- τους Προέδρους των Τμημάτων, και
- έναν εκπρόσωπο των φοιτητών από κάθε ένα Τμήμα του ΑΕΙ.

Το ΔΣ της ΦΛ αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά στη Λέσχη, υποβάλλει τον προϋπολογισμό της Λέσχης στη Σύγκλητο, αποφασίζει για τις προμήθειες και τις παραγγελίες της Λέσχης, συστήνει Επιτροπές για την αποκέντρωση του έργου του και, γενικώς, δια του Προέδρου του έχει τη γενική εποπτεία της λειτουργίας της Λέσχης.

Το ΔΣ της Φοιτητικής Λέσχης συνεδριάζει τακτικά, συνήθως τουλάχιστον μια φορά το μήνα, υπό την Προεδρία του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου του, τον οποίο εκλέγει από τα μέλη ΔΕΠ που το συγκροτούν. Το έργο του είναι πλούσιο και παραγωγικό, όπως άλλωστε προκύπτει από ορισμένα χαρακτηριστικά Πρακτικά των Συνεδριάσεών του που περιλαμβάνονται, μαζί με τον κατάλογο των Επιτροπών της Λέσχης καθώς και τον Προϋπολογισμό της κατά το Ακ.Ετος 1997-98, στο Παράρτημα 21.

7.3 Διοικητική Υποδομή για τη Μέριμνα.

Η Φοιτητική Λέσχη ΕΜΠ, μολονότι αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, δηλαδή ανεξάρτητη υπηρεσία των ΑΕΙ, εν προκειμένω του ΕΜΠ, δεν διαθέτει δικό της προσωπικό. Το προσωπικό, που είναι αναγκαίο για τη λειτουργία της, διατίθεται στην περίπτωση του ΕΜΠ από τη **Διεύθυνση Μέριμνας** της Κεντρικής Διοίκησης, δηλαδή είναι προσωπικό το οποίο διοικητικά μεν υπάγεται στην Κεντρική Διοίκηση, αλλά ουσιαστικά εργάζεται σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΔΣ της Φοιτητικής Λέσχης.

Η Διεύθυνση Μέριμνας² διαρθρώνεται από τα ακόλουθα Τμήματα :

1. Φοιτητικής Μέριμνας,
2. Φυσικής Αγωγής,

² Με βάση το μέχρι το 1998 Διοικητικό Οργανόγραμμα, το *Τμήμα Σπουδαστικής Μέριμνας* ήταν διαρθρωμένο στα εξής Γραφεία : Φοιτητικής Μέριμνας, Σωματικής Αγωγής, Μουσικό, Ιατρικό, και Εκδόσεων και Τυπογραφείου. Με το νέο Οργανόγραμμα το τελευταίο Γραφείο έχει μεταφερθεί ως Τμήμα στη Διεύθυνση Σπουδών.

3. Μουσικό, και

4. Ιατρικό.

Σήμερα, η Διεύθυνση Μέριμνας είναι στελεχωμένη από 7 Διοικητικούς Υπαλλήλους, οι οποίοι διεκπεραιώνουν όλο το σχετικό έργο, δηλαδή:

- Την έκδοση 1000 περίπου καρτών σίτισης φοιτητών ετησίως,
- τη διεκπεραίωση των δικαιολογητικών 125 περίπου φοιτητών που στεγάζονται σε Φοιτητικές Εστίες ετησίως,
- τη διεκπεραίωση 20000 δικαιολογητικών νοσηλευτικών και φαρμακευτικών παροχών ετησίως,
- την παρακολούθηση του συστήματος αναπαραγωγής 170 τίτλων συγγραμμάτων και 380 τίτλων διδακτικών σημειώσεων και λοιπών διδακτικών βοηθημάτων ετησίως, μέσω της Εκτυπωτικής Μονάδας του Ιδρύματος (βλ. και § 5.5.3)³,
- την παρακολούθηση του συστήματος αγοράς και διανομής 208 βιβλίων από το εμπόριο⁴,
- την εξυπηρέτηση των εκδηλώσεων του μουσικού, θεατρικού και αθλητικού τμήματος. (βλ. § 7.8 και 7.9 στη συνέχεια),
- την έκδοση 600 ενταλμάτων πληρωμής σε δικαιούχους ετησίως, για ποικίλες δαπάνες,
- τη σύνταξη του προϋπολογισμού,
- την εκτέλεση του προϋπολογισμού,
- την προετοιμασία εισηγήσεων για τις συνεδριάσεις του ΔΣ της ΦΛ και την τήρηση των Πρακτικών, και
- την έγκριση χορηγήσεων υποτροφιών και βραβείων.

Τα εκ των μελών της ΚΟΕ που έχουν διατελέσει μέλη του ΔΣ της ΦΛ φρονούν ότι το έργο είναι τεράστιο και οι υπάλληλοι λιγοστοί να το διεκπεραιώσουν. Η επιτυχία τους, σ' έναν τόσο ευαίσθητο τομέα με τέτοια ευρύτητα, πολλαπλότητα και πολυπλοκότητα, θεμάτων οφείλεται μόνον στο υψηλό αίσθημα ευθύνης και την ευσυνειδησία τους στην εκτέλεση του καθήκοντος. Αυτό, όμως, δεν απαλλάσσει τη Διοίκηση του Ιδρύματος της υποχρεώσεώς της να φροντίζει για την αναβάθμιση της στελέχωσης της Διεύθυνσης Μέριμνας.

³ Η δραστηριότητα αυτή έχει μεταφερθεί από το 1998 στο Τμήμα Εκδόσεων και Τυπογραφείου της Δ/σης Σπουδών.

⁴ Η δραστηριότητα αυτή έχει μεταφερθεί από το 1998 στο Τμήμα Εκδόσεων και Τυπογραφείου της Δ/σης Σπουδών.

7.4 Διατιθέμενοι Πόροι.

Σύμφωνα με το ΠΔ 387/83, πόροι της Φοιτητικής Λέσχης πρακτικά είναι :

- Η αναγραφόμενη στον προϋπολογισμό του ΕΜΠ, για λογαριασμό της κάθε έτος ειδική, πίστωση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό,
- οι πρόσοδοι από τη μίσθωση ή άλλη εκμετάλλευση των εγκαταστάσεων της Λέσχης, δηλ. κυλικείων, εστιατορίων κλπ., και
- τα έσοδα από δωρεές, κληρονομίες και κληροδοτήματα φυσικών ή νομικών προσώπων.

Πρακτικά οι διατιθέμενοι πόροι, της τάξεως των 230 εκ.δρχ. ετησίως προέρχονται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, δοθέντος ότι η συμβολή του αγγίζει το 80 %. Στον Πίνακα 7-1 παρουσιάζονται οι δαπάνες της Φοιτητικής Λέσχης από τον Τακτικό Προϋπολογισμό τα τρία τελευταία έτη· όπως φαίνεται, το 65% των δαπανών απορροφάται για τη σίτιση 1000 περίπου φοιτητών ετησίως που, και πάλι κατά τη γνώμη των εκ των μελών της ΚΟΕ, που έχουν διατελέσει μέλη του ΔΣ της ΦΛ, είναι πολύ μικρό με προφανείς συνέπειες στην ποιότητα της σίτισης.

Εξάλλου, υπάρχει ένας επιπλέον πόρος για αγορά εξοπλισμού από το ΠΔΕ του Ιδρύματος. Το ποσό αυτό, της τάξεως των 12 εκ.δρχ. δαπανάται κυρίως για την αγορά οργάνων του Μουσικού και του Αθλητικού Τμήματος της ΦΛ.

7.5 Ιατροφαρμακευτική και Νοσοκομειακή Περίθαλψη.

Κάθε προπτυχιακός και μεταπτυχιακός φοιτητής του Ιδρύματος δικαιούται δωρεάν, πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη. Η δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη παρέχεται από το Ιατρικό Τμήμα του ΕΜΠ, από συμβεβλημένους ιατρούς των κυριότερων ειδικοτήτων και από τα Εξωτερικά Ιατρεία των Κρατικών Νοσοκομείων. Η Νοσοκομειακή Περίθαλψη παρέχεται δωρεάν από τα Κρατικά Νοσοκομεία. Στην περίπτωση που οι φοιτητές του Ιδρύματος κάνουν χρήση ιατρικών υπηρεσιών μη συμβεβλημένων ιατρών ή άλλων ιδιωτικών φορέων περίθαλψης, εγκρίνεται ένα μικρό μόνο μέρος των δαπανών που καταβάλλουν, με βάση το Τιμολόγιο του Δημοσίου.

Το Ιατρικό Τμήμα ΕΜΠ στελεχώνεται από έναν παθολόγο, έναν μικροβιολόγο, δύο νοσηλεύτριες και μία γραμματέα. Λειτουργεί σχετικά καλά εξοπλισμένο Ιατρείο, τόσο στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, όσο και στο Συγκρότημα Πατησίων. Στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου λειτουργεί και Μικροβιολογικό Εργαστήριο.

Το Ιατρικό Τμήμα του ΕΜΠ είναι σε θέση να παρέχει στοιχειώδεις πρώτες βοήθειες, καθώς επίσης, υπηρεσίες παθολόγου ιατρού και δυνατότητα μικροβιολογικών εξετάσεων. Ουσιαστικότερες πρώτες βοήθειες, π.χ. πρώτες βοήθειες σε περίπτωση εμφράγματος, δεν παρέχονται. Το Ιατρείο διαθέτει, επίσης, σύγχρονο ακτινολογικό μηχάνημα, το οποίο όμως δεν ελειτουργήσε ποτέ, ελλείψει ιατρού της αντίστοιχης ειδικότητας. Έτσι οι φοιτητές, ιδιαίτερα οι πρωτοεγγραφόμενοι, παραπέμπονται σε Κρατικά Νοσοκομεία, ιδιαίτερα για τις *τυπικά* απαιτούμενες ακτινογραφίες θώρακα.

Το Ιατρικό Τμήμα του ΕΜΠ δέχεται κατά μέσο όρο περί τις 20000 επισκέψεις φοιτητών ετησίως. Η απουσία, όμως, μηχανογράφησης δεν επιτρέπει την εξαγωγή χρήσιμων, τόσο από διοικητικής όσο και από υγειονομικής πλευράς, συμπερασμάτων σχετικά με τη λειτουργία του.

Ένα σοβαρό μειονέκτημα, ως προς το Ιατρείο, αφορά στις ώρες λειτουργίας του οι οποίες περιορίζονται στις πρωινές ώρες λειτουργίας των Δημόσιων Υπηρεσιών. Η αναπόφευκτη αυτή πρακτική σε ένα χώρο, όπου από τις 08:00 το πρωί μέχρι τις 20:00 το βράδυ διακινούνται κατ' εκτίμηση 6000 άτομα, πολλά από τα οποία μέσα σε ποικίλης φύσεως εργαστήρια όπου -αυτονόητα- ο κίνδυνος ατυχημάτων είναι αυξημένος, θα πρέπει να θεραπευθεί, και μάλιστα σύντομα. Μία ευέλικτη λύση που θα μπορούσε να εξετασθεί, θα ήταν η στάθμευση μιας κινητής μονάδας Α' Βοηθειών στο Γήπεδο της Πολυτεχνειούπολης Ζωγράφου επί 12ώρου βάσεως.

7.6 Εστιατόρια και Κυλικεία.

Οι προπτυχιακοί και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, των οποίων το οικογενειακό ή το προσωπικό εισόδημα δεν υπερβαίνει ένα ορισμένο ύψος που καθορίζεται από το νόμο, δικαιούνται πλήρη δωρεάν σίτιση στα Εστιατόρια που διαθέτει το ΕΜΠ. Η πλειοψηφία των φοιτητών, προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών, που φιλοξενούνται στο ΕΜΠ, στα πλαίσια προγραμμάτων ανταλλαγής ή κοινών ερευνητικών προγραμμάτων με Πανεπιστήμια της αλλοδαπής, δικαιούνται, επίσης, πλήρη δωρεάν σίτιση στα Εστιατόρια που διαθέτει το ΕΜΠ. Το σύνολο των ατόμων, που σιτίζονται δωρεάν σήμερα από το ΕΜΠ, είναι περίπου 1000 - 1200, δηλαδή περί το 10% του συνολικού αριθμού των φοιτητών του Ιδρύματος.

Οι φοιτητές που δεν δικαιούνται δωρεάν σίτιση, καθώς και το προσωπικό του Ιδρύματος, μπορούν να σιτίζονται στα Εστιατόρια του ΕΜΠ, έναντι του συμβολικού ποσού των 700 δρχ. ημερησίως, για πρόγευμα, γεύμα και δείπνο.

Η σίτιση περιλαμβάνει πρωινό, μεσημεριανό και βραδυνό φαγητό. Τα Εστιατόρια του ΕΜΠ έχουν συγκεκριμένο ωράριο λειτουργίας, κατά το οποίο σερβίρουν ζεστό φαγητό. Η σίτιση παρέχεται καθημερινά και το Σαββατοκύριακο, εκτός από την περίοδο των διακοπών των Χριστουγέννων, του Πάσχα και του Καλοκαιριού.

Το ΕΜΠ διαθέτει σήμερα ένα Κεντρικό Εστιατόριο στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, το οποίο έχει ικανότητα εξυπηρέτησεως περί τους 400 φοιτητές/ώρα. Πρέπει να σημειωθεί, ότι μέχρι το 1993, στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, λειτουργούσε ακόμα ένα Εστιατόριο στο Κτίριο Τοπογράφων. Η λειτουργία του Εστιατορίου αυτού έχει πρακτικά ανασταλεί, δεδομένου ότι το κέντρο βάρους των δραστηριοτήτων της Πολυτεχνειούπολης έχει πλέον μεταφερθεί γύρω από τις Πλατείες Κέντρου, όπου βρίσκεται το Κεντρικό Εστιατόριο.

Οι φοιτητές που φοιτούν στο Συγκρότημα Πατησίων, σιτίζονται σε εστιατόριο που ενοικιάζει το ΕΜΠ στο κέντρο των Αθηνών, εκτός του Συγκροτήματος Πατησίων. Αξίζει να σημειωθεί, ότι μέχρι το 1993 στο Συγκρότημα Πατησίων λειτουργούσε ακόμα ένα Εστιατόριο με ικανότητα εξυπηρέτησεως 200 περίπου φοιτητών ανά ώρα. Το Εστιατόριο αυτό έχει πλέον καταργηθεί και ο χώρος του έχει διατεθεί στη Βιβλιοθήκη του Συγκροτήματος Πατησίων, δεδομένου ότι η σημαντική πλειοψηφία των φοιτητών φοιτά στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου. Στους άμεσους στόχους του Ιδρύματος είναι η επαναλειτουργία μικρού Εστιατορίου στο Συγκρότημα Πατησίων.

Αδυναμίες και δυσλειτουργίες που χαρακτηρίζουν το σύστημα σίτισης, παρά την καθαριότητα και σημαντική βελτίωση του φαγητού τα τελευταία χρόνια, εντοπίζονται κυρίως στο ότι:

- Το Εστιατόριο λειτουργεί 3 φορές την ημέρα για καθορισμένα χρονικά διαστήματα. Κατά τις υπόλοιπες ώρες δεν προσφέρονται, για παράδειγμα, ορισμένα εναλλακτικά ή κρύα πιάτα.
- Η εξυπηρέτηση των σιτιζομένων τις ώρες αιχμής, λαμβανομένου υπόψιν του ιδιαίτερα εντατικού ωρολογίου προγράμματος, θα πρέπει να βελτιωθεί.
- Η λειτουργία των Εστιατορίων θα ήταν επιθυμητή και κατά τις περιόδους διακοπών, δεδομένου ότι πολλοί φοιτητές, και ιδιαίτερα όσοι κατάγονται από την επαρχία, δεν έχουν

τη δυνατότητα τα σιτίζονται με δικά τους μέσα. Επί πλέον, το προσωπικό του ΕΜΠ που εξυπηρετείται από το Εστιατόριο δεν έχει τη δυνατότητα σίτισης σε αυτές τις περιόδους.

- Θα πρέπει να αναβαθμισθεί η ποιότητα και η ποσότητα των μερίδων με αύξηση της επιδότησης, κατά το δυνατόν.

Το ΕΜΠ διαθέτει πέρα από τα Εστιατόρια, τέσσερα κυλικεία στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου και ένα στο Συγκρότημα Πατησίων. Στα κυλικεία οι φοιτητές και το προσωπικό του ΕΜΠ μπορούν να προμηθεύονται πρόχειρο φαγητό, καφέ, τσάι και αναψυκτικά.

Τα ενοίκια που καταβάλλουν στο ΕΜΠ, οι μισθωτές των κυλικείων αποτελούν έσοδα της Φοιτητικής Λέσχης ΕΜΠ. Η Φοιτητική Λέσχη του ΕΜΠ δεν διαθέτει σύστημα μηχανογράφησης, ως εκ τούτου δεν είναι δυνατό να καταγράφεται ο αριθμός των σιτιζόμενων φοιτητών σε ημερήσια βάση. Το θέμα της μηχανοοργάνωσης και της αυτοματοποίησης της χρέωσης των μερίδων των σιτιζόμενων φοιτητών θα πρέπει να αντιμετωπισθεί άμεσα από πλευράς Ιδρύματος· το επιβάλλει ποικιλία λόγων.

7.7 Φοιτητική Εστία.

Το θέμα της στέγασης των φοιτητών του ΕΜΠ, οι οποίοι προέρχονται από την επαρχία και αποτελούν περίπου το 40 % του συνολικού αριθμού των φοιτητών του Ιδρύματος, είναι ένα σοβαρότατο ζήτημα για το ΕΜΠ, όπως άλλωστε και για τα υπόλοιπα ελληνικά ΑΕΙ των μεγάλων αστικών κέντρων. Η παρακάτω ανάλυση του προβλήματος αναδεικνύει και τον μάλλον δυσεπίλυτο χαρακτήρα του.

Από την μεταπολίτευση του 1974 και μετά οι Φοιτητικές Εστίες, στις οποίες μπορούν να στεγάζονται φοιτητές, που δεν έχουν μόνιμη κατοικία στην έδρα του ΑΕΙ και έχουν περιορισμένα οικονομικά μέσα, ανήκουν και λειτουργούν υπό την εποπτεία του *Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας (ΕΙΝ)*, το οποίο αποτελεί ΝΠΔΔ υπό την εποπτεία του ΥΠΕΠΘ. Τη λειτουργία κάθε Φοιτητικής Εστίας (ΦΕ) παρακολουθεί, δίνοντας τις απαραίτητες λύσεις, η Εφορεία της, η οποία συγκροτείται από :

- τον Προϊστάμενο της ΦΕ, διοικητικό υπάλληλο του ΕΙΝ,
- δύο μέλη ΔΕΠ από το ΑΕΙ του οποίου οι φοιτητές στεγάζονται κυρίως στην Εστία,
- έναν εκπρόσωπο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της περιοχής της Εστίας,
- έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων στην Εστία, και
- δύο εκπροσώπους των φοιτητών της Εστίας.

Μεταξύ των αρμοδιοτήτων της Εφορίας είναι και η επιλογή των υποψηφίων φοιτητών που ζητούν να στεγασθούν. Κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος των ΦΕ του ΕΙΝ στην Αθήνα είναι :

- η μεγάλη ζήτηση θέσεων στις ΦΕ,
- η κακή κατάσταση των περισσότερων εγκαταστάσεων, κυρίως εξαιτίας κακής συντήρησης, και
- η αποξένωση των ΦΕ από τα ΑΕΙ και τις Διοικητικές Υπηρεσίες τους.

Τέλος, ας προστεθεί ότι σε λίγες περιπτώσεις κυρίως περιφερειακών ΑΕΙ λειτουργούν ΦΕ που έχουν ανεγερθεί από τα ΑΕΙ, με ευθύνη και εποπτεία των ΑΕΙ.

Σε τμήμα του Γηπέδου του ΕΜΠ στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, έκτασης περίπου 9000 m², ανεγέρθηκε το 1972 από το ΕΙΝ, το Κτίριο της **Φοιτητικής Εστίας του ΕΜΠ** (ΦΕΕΜΠ), εμβαδού 21000 m², για τη στέγαση – κατά κύριο λόγο και προτεραιότητα – των φοιτητών του ΕΜΠ. Με βάση το έγγραφο της παραχώρησης του Γηπέδου το Κτίριο της ΦΕΕΜΠ περιέρχεται στην ιδιοκτησία του ΕΜΠ το έτος 1995. Το δεκαόροφο κτίριο της ΦΕΕΜΠ διαθέτει:

- 570 μονόκλινα δωμάτια,
- 5 δίκλινα δωμάτια,
- 3 τρίκλινα δωμάτια,
- ικανό αριθμό αντίστοιχων κοινόχρηστων χώρων υγιεινής ανά όροφο (τα δωμάτια δεν διαθέτουν δικούς τους χώρους υγιεινής),
- εστιατόριο στο οποίο σιτίζονται περί τα 1000 άτομα ημερησίως
- Αμφιθέατρο 500 περίπου θέσεων,
- κοινόχρηστους χώρους, και
- Γραφεία Διοίκησης.

Η επιφάνεια και ο όγκος κάθε τυπικού ορόφου του Κτιρίου ανέρχονται σε 1900 m² και 5300 m³ αντίστοιχα.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, όλη την ευθύνη των ΦΕ του ΕΙΝ έχει το ΕΙΝ· κατ' ακολουθίαν, το ΕΙΝ είχε καθόλη την πιοπάνω 25ετή περίοδο την ευθύνη διαχείρισης -από κάθε πλευράς- της ΦΕΕΜΠ. Το ΕΜΠ παρενέβαινε ενίοτε στη λειτουργία της ΦΕΕΜΠ, μέσω των δύο εκπροσώπων του στην Εφορεία της. Σε αυτήν τη μάλλον ελλιπή παρουσία του Ιδρύματος στη ΦΕΕΜΠ πιθανόν να οφείλεται και η συνεχώς φθίνουσα στέγαση των

φοιτητών του ΕΜΠ, που κατά κύριο λόγο έπρεπε να χρησιμοποιούν τη ΦΕΕΜΠ. Αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής, παρά τη μεγάλη ζήτηση από πλευράς φοιτητών του ΕΜΠ, ήταν ο αριθμός των στεγαζομένων φοιτητών του Ιδρύματος στη ΦΕΕΜΠ, το 1995, να φθάνει μόλις τους 150 , ενώ τα υπόλοιπα - περίπου 470 κρεβάτια - να διατίθενται για τη στέγαση φοιτητών άλλων ΑΕΙ ή ΤΕΙ του λεκανοπεδίου της Αττικής. Επιπλέον, το σύστημα παρακολούθησης των ήδη εντός της ΦΕΕΜΠ δικαιούχων έχει ατονήσει εντελώς, εξαιτίας ποικίλων παρεμβάσεων, με αποτέλεσμα κάποια δωμάτια να καταλαμβάνονται παράτυπα :

- από φοιτητές που έχουν χάσει τη φοιτητική ιδιότητα, κατά το Ν.1268/82,
- από φοιτητές που φοιτούν πέραν των 2 ετών από τα κανονικά έτη φοίτησης του Τμήματός τους, οπότε δεν δικαιούνται στέγασης κατά τον Κανονισμό του ΕΙΝ,
- από μη-φοιτητές οι οποίοι κατά περίεργο τρόπο βρίσκονται μέσα στη ΦΕΕΜΠ, ενώ παρατηρείται δυσκολία εφαρμογής διοικητικών ή δικαστικών μέτρων για την αποβολή τους.

Παράλληλα, περί το 1995 παρατηρούνται μεγάλες φθορές του Κτιρίου της ΦΕΕΜΠ. Με την ευκαιρία - και προ της λήξεως της 25ετούς συμβάσεως -, ο Πρύτανης του ΕΜΠ συνέστησε δύο Επιτροπές για :

- την αξιολόγηση της κατάστασης του Κτιρίου και την εισήγηση έργων αποκατάστασης, και
- την εισήγηση για το μέλλον της ΦΕΕΜΠ.

Η πρώτη Επιτροπή, σε εμπεριστατωμένη μελέτη της υπέδειξε με λεπτομέρεια τις εργασίες αποκατάστασης και εξετίμησε το κόστος τους σε περίπου 300 εκ.δρχ. Η δεύτερη Επιτροπή, αφού εξέτασε από κάθε πλευρά το θέμα, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής διάστασης, επρότεινε στο Ιδρυμα την ανανέωση της σύμβασης με το ΕΙΝ για μια 5ετία χωρίς ενοίκιο, με την προϋπόθεση της ανάληψης από πλευράς ΕΙΝ εργασιών αποκατάστασης, την ενδυνάμωση της παρουσίας του Ιδρύματος στη Εφορεία με έναν ακόμη εκπρόσωπό του - τον Προϊστάμενο του Τμήματος Σπουδαστικής Μέριμνας - την ανάληψη της Προεδρίας της από τον αρχαιότερο των δύο μελών ΔΕΠ του Ιδρύματος στην Εφορεία, την καθιέρωση ενός ελαχίστου αριθμού δωματίων - περί το 30% - για την ικανοποίηση των αναγκών των φοιτητών του ΕΜΠ και την εξασφάλιση μερικών δωματίων για τις ανάγκες των φιλοξενιών του Ιδρύματος, στα πλαίσια φοιτητικών και μορφωτικών ανταλλαγών.

Μετά από μακρές και επίπονες διαπραγματεύσεις, υπεγράφη η νέα σύμβαση στα πιο πάνω πλαίσια και άρχισε να εφαρμόζεται, με αποτελέσματα το Μάρτιο του 1997 :

- να έχει προχωρήσει κατά 50% το έργο της αποκατάστασης,

- να έχει εκκαθαρισθεί σε μεγάλο βαθμό το μητρώο των στεγαζομένων,
- να έχουν ικανοποιηθεί όλες οι αιτήσεις στέγασης των φοιτητών του ΕΜΠ, και
- να αναβαθίζεται η λειτουργία της ΦΕΕΜΠ με οικονομικές ενισχύσεις πολιτιστικών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων των φοιτητικών ομάδων της ΦΕΕΜΠ από τον προϋπολογισμό της ΦΛ του ΕΜΠ.

Παρόλη, όμως, τη θετική τροπή για την αναβάθμιση της ΦΕΕΜΠ, η οποία θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση ζήτησης δωματίων για τους φοιτητές του Ιδρύματος, τον Μάρτιο του 1997 άρχισαν κινητοποιήσεις του ΔΣ των φοιτητών της ΦΕΕΜΠ, με αίτημα την κατάργηση της Σύμβασης ΕΜΠ - ΕΙΝ και τη λειτουργία της ΦΕΕΜΠ με αποκλειστική ευθύνη του ΕΙΝ. Οι κινητοποιήσεις κλιμακώθηκαν με πολυήμερες καταλήψεις του Κτιρίου της ΦΕΕΜΠ και ολιγόωρη κατάληψη και βιαιοπραγία στο Γραφείο του Πρύτανη του ΕΜΠ. Με την εξέλιξη αυτή, το ΔΣ της ΦΛ, αφού εξέτασε σε βάθος και από κάθε πλευρά την κατάσταση, στα πλαίσια της Ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ευθύνης όλων των μερών, αλλά και με αίσθημα ευθύνης για την περιφρούρηση της αξιοπρέπειας του Ιδρύματος και των Οργάνων του, απεφάσισε την αποχώρηση των εκπροσώπων του από την Εφορεία της ΦΕΕΜΠ και τη μίσθωση του Κτιρίου στο ΕΙΝ έναντι συμβολικού τιμήματος μερικών δραχμών ετησίως.

Βεβαίως, το πρόβλημα υπάρχει και θα πρέπει να απασχολήσει σοβαρά τις αρχές του Ιδρύματος :

Το ΕΜΠ θα πρέπει να αποκτήσει μια σύγχρονη Φοιτητική Εστία για την υγιεινή, άνετη, οικονομική και αξιοπρεπή στέγαση των φοιτητών του, που θα εξασφαλίζει τις απαραίτητες συνθήκες για την ομαλή διεξαγωγή των σπουδών τους. Σε αυτή τη Φοιτητική Εστία, θα πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη για τις φιλοξενίες του Ιδρύματος στα πλαίσια των εκπαιδευτικών και μορφωτικών ανταλλαγών και υποχρεώσεών του (SOCRATES, IAESTE κλπ.).

7.8 Αθληση.

Ιστορικά, το Ιδρυμα έχει να επιδείξει πλούσια και πολυσχιδή δραστηριότητα στον τομέα του αθλητισμού. Ας υπενθυμίσουμε ότι από τις τάξεις του Ιδρύματος πέρασαν ως φοιτητές διαπρεπείς Έλληνες πρωταθλητές, όπως ο πολυνίκης Α.Κουνάδης, ο οποίος μάλιστα σήμερα είναι Καθηγητής του. Το Ιδρυμα αναπτύσσει τις αθλητικές του δραστηριότητες μέσα από το

Τμήμα Φυσικής Αγωγής της Δ/σης Μέριμνας, το οποίο διαθέτει και προσφέρει στα μέλη της Πολυτεχνειακής Κοινότητας τις ακόλουθες εγκαταστάσεις για άθληση :

α) Στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου

1. Αίθουσα Γυμναστικής 100 m², πλήρως εξοπλισμένη.
2. Γήπεδο Ποδοσφαίρου.
3. Δύο ανοικτά γήπεδα Basket & Volley.
4. Στίβο 250 m.

β) Στο Συγκρότημα Πατησίων

1. Αίθουσα Γυμναστικής 330 m² πολλαπλών χρήσεων, πλήρως εξοπλισμένη.
2. Ένα ανοικτό γήπεδο Basket & Volley.

Στις εγκαταστάσεις του Ιδρύματος αθλούνται οργανωμένα περίπου 2700 φοιτητές, δηλαδή περί το 20% των φοιτητών του ΕΜΠ σε ετήσια βάση. Σε ομαδικά αθλήματα ασκούνται περίπου 1300 φοιτητές, ενώ σε ατομικά αθλήματα ασκούνται περίπου 1200 φοιτητές. Γυμναστική, Βάρη και Αεροβική κάνουν καθημερινά περίπου 200 φοιτητές. Από το σύνολο των αθλητών αυτών, για μεν τα ομαδικά αθλήματα συγκροτούνται αντίστοιχες ομάδες, για δε τα ατομικά επιλέγονται αθλητές, οι οποίοι εκπροσωπούν το ΕΜΠ, κυρίως στα διάφορα Πανεπιστημιακά Πρωταθλήματα της χώρας ή και σε άλλες αθλητικές διοργανώσεις. Σε μεμονωμένες περιπτώσεις φοιτητές - αθλητές του ΕΜΠ εκπροσώπησαν το Ίδρυμα σε αθλητικές Πανεπιστημιακές διοργανώσεις του εξωτερικού.

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις του ΕΜΠ φαίνεται ότι μάλλον επαρκούν, τουλάχιστον με βάση τη σημερινή ζήτηση. Όμως, θα πρέπει να σημειωθεί ότι παρατηρούνται ελλείψεις και υπάρχουν πολλά περιθώρια για αναβάθμισή τους, στα εξής -ενδεικτικά- σημεία:

- Απαιτούνται αποδυτήρια, χλοοτάπητας, φωτισμός και κερκίδες στο γήπεδο ποδοσφαίρου.
- Απαιτείται συντήρηση των γηπέδων basket & volley.
- Απαιτείται επισκευή του στίβου και της κονίστρας.
- Μέσα στους άμεσους στόχους του ΕΜΠ πρέπει να ενταχθεί η κατασκευή κλειστού χώρου, ο οποίος να μπορεί να χρησιμοποιηθεί, είτε σαν κλειστό γήπεδο, είτε σαν χώρος πολλαπλών εκδηλώσεων.

Αλλωστε, θα πρέπει να σημειωθεί ότι έχουν καταγραφεί παράπονα και από πλευράς φοιτητών, ότι σε ορισμένες εγκαταστάσεις – κυρίως τις κλειστές – σε ώρες αιχμής δημιουργούνται μεγάλα προβλήματα εξυπηρέτησης, με αποτέλεσμα την απογοήτευσή τους και την εγκατάλειψη της προσπάθειας για άθληση.

Επιπλέον, απαιτείται αναβάθμιση της στελέχωσης σε ανθρώπινο δυναμικό του Αθλητικού Τμήματος. Το προσωπικό που ασχολείται σήμερα στις αθλητικές εγκαταστάσεις του ΕΜΠ είναι τρεις μόνιμοι γυμναστές και τέσσερις έως έξι ωρομίσθιοι.

Λόγω των πομπάνω ελλείψεων, αλλά και διότι είναι γενικά ασύμφορο το ΕΜΠ να επενδύει σε σύγχρονες εγκαταστάσεις αθλητισμού (π.χ. κολυμβητήριο), δεδομένου του επιπέδου του Πανεπιστημιακού αθλητισμού στην Ελλάδα, το Ίδρυμα έχει έρθει σε συμφωνίες με φορείς και αθλητικούς συλλόγους που διαθέτουν τέτοιες εγκαταστάσεις κοντά στους χώρους του, ώστε οι φοιτητές να προπονούνται εκεί δωρεάν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η πολυετής συνεργασία του ΕΜΠ σε αυτόν τον τομέα με τον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο (πλησίον του Συγκροτήματος Πατησίων).

Το ΕΜΠ διατηρεί τις πιο κάτω κυριότερες αθλητικές φοιτητικές ομάδες με τις οποίες λαμβάνει μέρος σε αθλητικούς αγώνες :

1. ποδοσφαίρου,
2. καλαθοσφαίρισης (ανδρική - γυναικεία),
3. πετοσφαίρισης (ανδρική - γυναικεία),
4. σκοποβολής,
5. σκί, και
6. αγωνιστικού αυτοκινήτου (με την οικονομική υποστήριξη της TEXACO και την τεχνική και ερευνητική υποστήριξη των Τμημάτων Χημικών και Μηχανολόγων Μηχανικών).

Πέραν αυτών, οι φοιτητές του Ίδρύματος ασκούνται σε πολλά ατομικά ή ομαδικά αθλήματα, τα σημαντικότερα των οποίων είναι τα εξής: Υδατοσφαίριση, Τοξοβολία, Ιππασία, Σκάκι, Πινγκ - Πονγκ, Τέννις, Κολύμβηση, Ανώμαλος Δρόμος, Στίβος & Κονίστρα, Ανεμοπορία, Αετός, Παραπέντε, Ιστιοπλοΐα, Ιστιοσανίδα, Υποβρύχιες Καταδύσεις, Κωπηλασία, Πολεμικές Τέχνες, Αναρρίχηση, Rafting, Σκι, Canoe - Kayak, και Mountain Bike.

Μία συνολική κατά προσέγγιση αξιολόγηση της αθλητικής δραστηριότητας στο ΕΜΠ, με βάση τις επιδόσεις των φοιτητών κυρίως στα πλαίσια των διαφόρων Πανεπιστημιακών Πρωταθλημάτων, κατατάσσει το ΕΜΠ γύρω στο μέσο της σχετικής αξιολογικής κλίμακας των Τμημάτων των ΑΕΙ. Το αποτέλεσμα αυτό δεν είναι μέτριο, δεδομένου ότι την κορυφή της κλίμακος πάντοτε καταλαμβάνουν, όπως είναι φυσικό, τα Τμήματα Φυσικής Αγωγής. Καλύτερες συγκριτικά επιδόσεις, έχουν να επιδείξουν οι φοιτητές του ΕΜΠ, που κάνουν πρωταθλητισμό σε ατομικά αθλήματα. Στο σημείο αυτό, πρέπει να τονισθεί ότι τα όποια Πανεπιστημιακά Πρωταθλήματα στην Ελλάδα, τόσο όσο αφορά σε ομαδικά αθλήματα όσο

και σε ατομικά, απέχουν πολύ από το να είναι συστηματικές και καλά συγκροτημένες διοργανώσεις, με συγκεκριμένο πρόγραμμα, κατάλληλους χώρους για το αγωνίζεσθαι κοκ. Πολλή προσπάθεια και αντίστοιχα χρήματα πρέπει ακόμα να επενδυθούν, ώστε τέτοιες διοργανώσεις στην Ελλάδα, να πλησιάσουν το επίπεδο αντίστοιχων διοργανώσεων στις χώρες - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

7.9 Ψυχαγωγία και Πολιτιστικές Δραστηριότητες.

Όπως θα αναπτύξουμε αναλυτικά στις επόμενες παραγράφους, η ρουτίνα των σπουδών διανθίζεται από την, κατά το δυνατόν, ανάπτυξη πολιτιστικών δραστηριοτήτων και τις ευκαιρίες για ψυχαγωγία που αυτές παρέχουν. Επίσης, όπως θα καταφανεί στη συνέχεια, τα τελευταία χρόνια δόθηκε η ευκαιρία στους φοιτητές που φοιτούσαν - ή προτίθενται να φοιτήσουν - σε ένα αναγνωρισμένο από το Κράτος Μουσικό Ωδείο, να το κάνουν μέσα στο Ίδρυμα, με ελαχιστοποίηση των μετακινήσεών τους. Και αυτά, παρά το δυστυχώς βαρύ και πολλές φορές άβολο ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων, το οποίο δεν αφήνει πολλά περιθώρια στους φοιτητές να εκμεταλλεύονται τις αθλητικές και τις ψυχαγωγικές παροχές του Ιδρύματος και να προχωρούν περαιτέρω σε δικές τους πρωτοβουλίες.

Το ΕΜΠ παρέχει δωρεάν τους χώρους του για τις ψυχαγωγικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις που οργανώνονται από τους φοιτητές, τους συλλόγους του προσωπικού, τα Τμήματα και τις λοιπές υπηρεσίες του Ιδρύματος. Τις εκδηλώσεις αυτές μπορούν να παρακολουθήσουν ελεύθερα όλοι οι φοιτητές του Ιδρύματος. Έχει επισημανθεί, όμως, ότι δεν υπάρχει μεγάλος και οργανωμένος κλειστός χώρος πολλαπλών χρήσεων, που να μπορεί να διατεθεί για μεγάλες τέτοιου είδους εκδηλώσεις, σε ακροατήρια μεγαλύτερα των 300 ατόμων, ιδιαίτερα στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου. Το Ίδρυμα ενισχύει υλικά και οικονομικά, κατά περίπτωση, αυτού του είδους τις δραστηριότητες, καλύπτοντας τα κενά που παρατηρούνται σε υλικοτεχνική υποδομή σύγχρονων οπτικοακουστικών μέσων.

Με χρήματα, που διαχειρίζεται η Φοιτητική Λέσχη του ΕΜΠ, συντηρείται το Μουσικό Τμήμα, η Θεατρική Ομάδα και η Χορευτική Ομάδα που έχουν αξιόλογη δράση. Επιπλέον, οργανώνονται διαλέξεις, εκθέσεις, εκδηλώσεις Λόγου και Τέχνης. Πολλές από αυτές τις εκδηλώσεις ενισχύονται οικονομικά από πιστώσεις της Διεύθυνσης Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων. Επίσης, μέχρι και το 1996, ενισχύονταν οικονομικά οι δραστηριότητες της Κινηματογραφικής Λέσχης της Φοιτητικής Εστίας ΕΜΠ με κονδύλια της Φοιτητικής Λέσχης ΕΜΠ. Από το 1997, τέτοιες ενισχύσεις δεν δίδονται, δεδομένου ότι το ΕΜΠ δεν εμπλέκεται

πλέον στη λειτουργία της ΦΕΕΜΠ, μετά από απόφαση και αίτημα των φοιτητών της, στους οποίους βέβαια οι φοιτητές του ΕΜΠ αποτελούν μειοψηφία, όπως αναλυτικά αναπτύχθηκε στην πιο πάνω § 7.7.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ενημέρωση της Πολυτεχνειακής Κοινότητας για τις ψυχαγωγικές και πολιτιστικές δραστηριότητες των φοιτητών και γενικότερα άλλων φορέων μέσα στο Ιδρυμα, δεν είναι συστηματική. Για το σκοπό αυτό δεν έχουν αξιοποιηθεί, ίσως όσο θά έπρεπε, οι δυνατότητες που παρέχουν οι μονάδες του Ιδρύματος για την έκδοση σχετικού πληροφοριακού δελτίου ανά δεκαπενθήμερο ή μήνα ή για την διάχυση των σχετικών πληροφοριών μέσω του Internet. Παρ' όλα αυτά τα τελευταία δύο χρόνια (1997, 1998), μετά την εγκατάσταση του νέου ψηφιακού τηλεφωνικού δικτύου του ΕΜΠ, η υπηρεσία τηλεφωνικών μηνυμάτων του Κέντρου Ελέγχου Δικτύων προσπαθεί για την καλύτερη δυνατή ενημέρωση της Πολυτεχνειακής Κοινότητας.

7.9.1 Το Μουσικό Τμήμα του ΕΜΠ.

Το Μουσικό Τμήμα του ΕΜΠ ιδρύθηκε το 1960 από τον τότε Πρύτανη Αλέξανδρο Παππά, με διευθυντή τον συνθέτη Βασίλη Μακρίδη. Στόχος του Μουσικού Τμήματος είναι όχι μόνο η προώθηση της μουσικής παιδείας μέσα στο ΕΜΠ, αλλά και γενικότερα η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για μια πιο ολοκληρωμένη φοιτητική ζωή μέσα στο Ιδρυμα, μέσα από την οποία να μπορούν οι φοιτητές να αναπτύσσουν ζωντάνια, αυθορμητισμό, πρωτοβουλίες και να συμβάλλουν στην πολιτιστική και ηθική ανανέωση της κοινωνίας μας. Το Μουσικό Τμήμα περιλαμβάνει, σήμερα, τους πιο κάτω τομείς:

- Μικτή Χορωδία
- Ορχήστρα Εγχόρδων
- Μουσική Ερευνα και Η/Υ
- Μουσικολογία / Μουσικοπαιδαγωγία
- Μαθήματα Μουσικών Οργάνων
- Βυζαντινή Μουσική και Δημοτικά Τραγούδια
- Χορευτικός Τομέας
- Θεατρικός Τομέας

A. Μικτή Χορωδία

Για να γίνει κανείς μέλος της Χορωδίας δεν χρειάζεται ούτε ιδιαίτερα φωνητικά προσόντα, διότι η Χορωδία λειτουργεί ως σύνολο, ούτε ιδιαίτερες μουσικές γνώσεις. Το Μουσικό Τμήμα διδάσκει τα ελάχιστα στοιχεία που χρειάζονται να γνωρίζει κανείς από μουσική, και αυτό μέσα σε φιλική ατμόσφαιρα. Το πρόγραμμα δεν δυσκολεύει τη φοίτηση. Δίωρες απογευματινές δοκιμές γίνονται δύο φορές την εβδομάδα, στους χώρους του Μουσικού Τμήματος και στην Αίθουσα Τελετών στο κτίριο Αρχιτεκτονικής του ΕΜΠ (Συγκρότημα Πατησίων). Στη Μικτή Χορωδία συμμετείχαν, το Ακ. Έτος 1997-98, 40 φοιτητές του ΕΜΠ. Για τις ανάγκες των διαφόρων έργων τα οποία παρουσιάζει η Χορωδία προσκαλούνται να συμμετέχουν στις διάφορες εκδηλώσεις και εξωτερικοί συνεργάτες (τενόροι, σοπράνο κτλ) με αμοιβή. Κατά το Ακ. Έτος 1997-98, η Μικτή Χορωδία συμμετείχε σε πέντε μεγάλες εκδηλώσεις.

Β. Ορχήστρα Εγχόρδων

Εχει δημιουργηθεί ορχήστρα εγχόρδων με απώτερο σκοπό τη διεύρυνσή της σε Συμφωνική. Σε αυτήν συμμετέχουν μουσικοί, φοιτητές του ΕΜΠ και μαθητές του Ωδείου του ΕΜΠ (βλ. § 7.9.2). Η Ορχήστρα δίνει συναυλίες και συνοδεύει τη Μικτή Χορωδία του Ιδρύματος. Στην ορχήστρα συμμετέχουν 20 φοιτητές του ΕΜΠ (στοιχεία Ακ. Έτους 1997-98). Αυτοί δυστυχώς αντιπροσωπεύουν μόνο το 40% της σύνθεσής της. Το υπόλοιπο 60% των αναγκαίων μουσικών που συμμετέχουν στις διάφορες εκδηλώσεις στις οποίες παίρνει μέρος η ορχήστρα, είτε είναι φοιτητές άλλων ΑΕΙ, είτε και εξωτερικοί συνεργάτες με αμοιβή. Πέραν από την ορχήστρα εγχόρδων, αξίζει να τονισθεί ότι λειτουργεί και μαντολινάτα αποτελούμενη από 10 περίπου φοιτητές ΕΜΠ και ομάδα παραδοσιακών κρουστών με 15 - 20 μέλη φοιτητές ΕΜΠ. Τόσο η μαντολινάτα όσο και η ομάδα παραδοσιακών κρουστών δίνουν συναυλίες και συνοδεύουν τη Μικτή Χορωδία του Ιδρύματος, όποτε αυτό είναι αναγκαίο.

Γ. Μουσική Έρευνα και Η/Υ

Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι η μελέτη και καταγραφή της παραδοσιακής μας μουσικής κληρονομιάς (δημοτικά τραγούδια, μουσικά ηχητικά σώματα, πχ. μουσικά όργανα που έγιναν από αγρότες, βοσκούς). Μία πρώτη μελέτη αυτού του είδους που πραγματοποιήθηκε ήταν η καταγραφή (φωτογράφιση, ηχογράφιση) των σημάντρων και κωδονοκρουσιών στις Μονές του Αγ. Ορους. Καρπός αυτής της έρευνας ήταν η πρόταση που έγινε για την αναμόρφωση των καμπανών της Μονής Βατοπαιδίου και τη δημιουργία

προγραμμάτων κρούσεως καμπανών. Επίσης έχει γίνει καταγραφή των φυσικών ήχων του Εθνικού Δρυμού Πίνδου (Βάλια Κάλντα).

Δ. Μουσικολογία / Μουσικοπαιδαγωγία

Αντικείμενα αυτού του τομέα του Μουσικού Τμήματος είναι:

- Η Μουσικολογία από ιστορικής πλευράς, που περιλαμβάνει ιστορία, μορφολογία και ακρόαση μουσικών έργων με τη βοήθεια της κατάλληλης υλικοτεχνικής υποδομής.
- Ειδικά μαθήματα Μουσικοπαιδαγωγίας, που διδάσκονται κυρίως στο Τμήμα Μουσικοπαιδαγωγικής του Ωδείου του ΕΜΠ (βλ. § 7.9.2), με κύριο εργαλείο τη δομή της μελωδίας.

Ε. Μαθήματα Μουσικών Οργάνων

Αντικείμενο αυτού του Τομέα του Μουσικού Τμήματος είναι η διδασκαλία μαθημάτων κιθάρας για τους φοιτητές του ΕΜΠ. Αυτά απευθύνονται τόσο σε εντελώς αρχάριους, όσο και σε προχωρημένους και συνδυάζουν τόσο το ομαδικό μάθημα όσο και την ευελιξία που προσφέρει το ατομικό. Για τα μαθήματα αυτά έχουν προσληφθεί ειδικοί καθηγητές και εξασφαλίστηκε η κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή (μουσικά όργανα κτλ). Στόχος των μαθημάτων είναι να μυήσουν το φοιτητή στον κόσμο της μουσικής γνώσης και να τον απαλλάξουν τόσο από την απώλεια χρόνου που απαιτεί η μετάβασή του σε κάποιο ωδείο, όσο και από τους περιορισμούς του τυποποιημένου ωδειακού μαθήματος, εφόσον είναι πολύ ελαστικότερα αλλά και προσαρμοσμένα στις ιδιαιτερότητες και στον προγραμματισμό της ζωής στο ΕΜΠ. Στα μαθήματα αυτά συμμετείχαν το Ακ. Έτος 1997-98 περί τους 300 φοιτητές του ΕΜΠ.

ΣΤ. Βυζαντινή Μουσική και Δημοτικά Τραγούδια

Ιδρύθηκε τμήμα διδασκαλίας Βυζαντινής και Δημοτικής Μουσικής. Το Τμήμα παρουσιάζει περιορισμένη δραστηριότητα.

Ζ. Χορευτικός Τομέας

Αποτελείται από φοιτητές του ΕΜΠ που ενδιαφέρονται για ελληνικούς παραδοσιακούς και λαϊκούς χορούς. Στο Χορευτικό Τομέα δραστηριοποιούνται περί τους 90 φοιτητές του ΕΜΠ. Λειτουργεί Τμήμα αρχαρίων με 30 μέλη (στοιχεία Ακ. Έτους 1997-98). Η συμμετοχή σε αυτό

το Τμήμα δεν προϋποθέτει ιδιαίτερες γνώσεις γιατί υπάρχει πεπειραμένος καθηγητής χορού. Ο Χορευτικός Τομέας το Ακ. Έτος 1997-98 συμμετείχε σε επτά μεγάλες εκδηλώσεις και συναυλίες παραδοσιακής μουσικής του ΕΜΠ και άλλων φορέων.

Η. Θεατρικός Τομέας

Συγκροτήθηκε το 1991, από φοιτητές του Ιδρύματος, με πρωτοβουλία του Διευθυντή του Μουσικού Τμήματος. Σκηνοθέτης, σκηνογράφοι και ηθοποιοί είναι φοιτητές, που αναπληρώνουν τον επαγγελματισμό, που δεν είναι δυνατό να έχουν, με το κέφι και τον ενθουσιασμό που τους περισσεύει. Δοκιμές και συναντήσεις γίνονται μία με δύο φορές την εβδομάδα και μπορούν να συμμετέχουν όλοι οι φοιτητές, ανεξάρτητα με την εμπειρία τους στο χώρο του θεάτρου. Ο Θεατρικός Τομέας συμμετέχει σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό. Στόχος του Θεατρικού Τομέα είναι να φέρει το κοινό και τα μέλη της σε επαφή με σύγχρονα έργα που δεν έχουν ξαναπαρουσιασθεί στον ελληνικό χώρο ή που έχουν παιχθεί ελάχιστες φορές. Το Ακ. Έτος 1997-98 δραστηριοποιήθηκαν στον θεατρικό τομέα 60 φοιτητές του ΕΜΠ και παρουσίασαν στο κοινό τέσσερα διαφορετικά θεατρικά έργα.

7.9.2 Το Ωδείο του ΕΜΠ.

Το Μουσικό Τμήμα ίδρυσε το 1992 Ωδείο με την επωνυμία “**Ωδείο Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου**”, το οποίο στεγάζεται σε χώρους του ΕΜΠ (Συγκρότημα Πατησίων). Το Ωδείο αυτό είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και υπάγεται στο Υπουργείο Πολιτισμού. Σε αυτό λειτουργούν οι σχολές: Σύνθεσης, Ανωτέρων Θεωρητικών, Πιάνου, Εγχόρδων - Πνευστών - Κρουστών, Μουσικοπαιδαγωγικής, Τσέμπαλου και Αρπας.

Τα μαθήματα του Ωδείου μπορούν να παρακολουθήσουν ενδιαφερόμενοι φοιτητές του ΕΜΠ, ανεξαρτήτως ηλικίας και μουσικών γνώσεων. Η φοίτηση είναι εντελώς δωρεάν. Στόχος του Ωδείου είναι η παροχή μουσικών γνώσεων υψηλού επιπέδου και γι’ αυτό το σκοπό υπάρχει πλήρης υλικοτεχνική υποδομή και ένα εξαιρετικό επιτελείο καθηγητών. Μετά την συμπλήρωση των σπουδών, χορηγείται επίσημο πτυχίο ή δίπλωμα αναγνωρισμένο από το Κράτος, με το οποίο οι απόφοιτοι μπορούν να διδάσκουν.

Τόσο για τις ανάγκες του Μουσικού Τμήματος, όσο και για τις ανάγκες της λειτουργίας του Ωδείου, το ΕΜΠ απασχολεί, σε εργασιακή βάση μερικής απασχόλησης, 15 έως 20

εξωτερικούς συνεργάτες, οι οποίοι διδάσκουν τα αναγκαία στους φοιτητές που συμμετέχουν. Οι φοιτητές που φοίτησαν στο Ωδείο το Ακ. Έτος 1997-98 ανέρχονται σε 450.

7.9.3 Σχόλια και επισημάνσεις.

Τα κυριότερα σημερινά προβλήματα του Μουσικού Τμήματος και του Ωδείου του ΕΜΠ, εντοπίζονται στην έλλειψη χώρων ικανής έκτασης και διαμόρφωσης για την πλήρη ανάπτυξη όλων των πιοπάνω δραστηριοτήτων. Κατά δεύτερο λόγο, παρουσιάζεται ανεπάρκεια διοικητικής υποστήριξης του Μουσικού Τμήματος και του Ωδείου λόγω έλλειψης σχετικού γραμματειακού προσωπικού.

Ο εξοπλισμός του Μουσικού Τμήματος, στο σύνολό του, κρίνεται επαρκής και σύγχρονος. Παρ' όλα αυτά διαπιστώνονται δυσκολίες ως προς τη σωστή συντήρηση των ακριβών μουσικών οργάνων (πχ τσέμπαλο), λόγω ελλείψεως κλιματισμού στο χώρο που φυλάσσονται.

7.10 Οικονομικές Ενισχύσεις στους Φοιτητές.

Η Φοιτητική Λέσχη του ΕΜΠ καλύπτει μέρος των εξόδων των Εκπαιδευτικών Εκδρομών που οργανώνονται από τα Τμήματα στο εσωτερικό της χώρας ή στην αλλοδαπή. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται έγκριση του ΔΣ ή της ΓΣ του Τμήματος και του ΔΣ της Φοιτητικής Λέσχης. Επίσης, η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών ΕΜΠ διαθέτει πιστώσεις από τον Τακτικό Προϋπολογισμό για την κάλυψη μέρους ή και του συνόλου των εξόδων των Εκπαιδευτικών Εκδρομών που οργανώνονται από τα Τμήματα και τους Τομείς του ΕΜΠ στο εσωτερικό της χώρας. Κατά το Ακ.Έτος 1996-97, δαπανήθηκε το ποσό των 12 εκ.δρχ. για Εκπαιδευτικές Εκδρομές στο εσωτερικό, εκ των οποίων το 5% από τη Φοιτητική Λέσχη και το υπόλοιπο από τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Ιδρύματος. Το αντίστοιχο ποσό για το εξωτερικό ήταν 16 εκ.δρχ και διατέθηκε εξολοκλήρου από τη Φοιτητική Λέσχη ΕΜΠ. Από πλευράς φοιτητών εκφράζονται παράπονα, ότι οι διδάσκοντες δεν παίρνουν πρωτοβουλίες και δεν προχωρούν σε σχετικές ενέργειες ώστε να αξιοποιούνται οι – έστω και περιορισμένες – δυνατότητες της ΦΛ για χρηματοδότηση εκπαιδευτικών εκδρομών των φοιτητών σε τεχνολογικές εγκαταστάσεις της χώρας ή του εξωτερικού.

Η Φοιτητική Λέσχη ΕΜΠ καλύπτει μέρος των εξόδων μεταπτυχιακών φοιτητών που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε Διεθνή Συνέδρια ή Σεμινάρια (Θερινά Σχολεία) στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή. Τις σχετικές αιτήσεις εγκρίνει το ΔΣ της Φοιτητικής Λέσχης. Συγκεκριμένα δυνατόν να χρηματοδοτηθούν μέχρι 40.000 δρχ. όσοι θέλουν να συμμετέχουν

σε Συνέδριο ή Σεμινάριο στην Ελλάδα, με 60.000 δρχ. στην Κύπρο, με 200.000 δρχ. σε χώρα της Ευρώπης και με 300.000 δρχ. αλλού στον κόσμο. Τα ποσά αυτά έχουν προϋπολογισθεί για να καλύπτουν μόνο τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες: τα εισιτήρια για μετάβαση και επιστροφή, την αμοιβή συμμετοχής στο Συνέδριο ή το Σεμινάριο και τα έξοδα διαμονής σε Ξενοδοχείο.

Επιπλέον, οι αποδεδειγμένα άποροι φοιτητές είναι δυνατό να λαμβάνουν οικονομικές ενισχύσεις από την Φοιτητική Λέσχη· παρ' όλα αυτά η Φοιτητική Λέσχη συναντά μάλλον ανυπέρβλητες δυσκολίες στο να πετυχαίνει την έγκριση τέτοιων δαπανών από τον Πάρεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος εποπτεύει την τυπική και ουσιαστική ορθότητα των εκτελουμένων από αυτό το ΝΠΔΔ δαπανών, με βάση τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό, και τις αντίστοιχες πιστώσεις που διατίθενται από το Κράτος. Κατά το Ακ. Έτος 1996-97, μόνο μία τέτοια εφάπαξ οικονομική ενίσχυση, ύψους μόλις 100.000 δρχ, εγκρίθηκε. Να σημειωθεί εδώ ότι το ΕΜΠ, λόγω του προληπτικού ελέγχου που ασκείται για την έγκριση όλων των δαπανών του που αφορούν σε κονδύλια του ΤΠ και του ΠΔΕ από τους εντεταλμένους Παρέδρους, συναντά πολλές φορές μεγάλες δυσκολίες στο να πετύχει την έγκριση πληρωμών για ουσιαστικά αναγκαία έξοδα, τα οποία όμως, σύμφωνα με το γράμμα του νόμου, δεν μπορούν να εγκριθούν τυπικά. Ελέγχεται, επομένως, εδώ η ακαμψία ενός δυσκίνητου λογιστικού πλαισίου, το οποίο περιορίζει την αυτοτέλεια και την ευελιξία που πρέπει να διακρίνει ένα ΑΕΙ, όπως το ΕΜΠ.

Λίγοι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές του Ιδρύματος λαμβάνουν υποτροφίες και βραβεία με κύριο κριτήριο την επίδοσή τους στα μαθήματα, ή - οι πρωτοετείς - τη βαθμολογία εισαγωγής τους στο ΕΜΠ. Τόσο οι υποτροφίες όσο και τα βραβεία προέρχονται από δύο πηγές:

- από χρήματα που διαχειρίζεται το ΕΜΠ, και των οποίων τη διάθεση εγκρίνει η Φοιτητική Λέσχη, και
- από χρήματα που προσφέρονται από άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, και των οποίων τη διάθεση εγκρίνουν οι αντίστοιχες διοικήσεις των φορέων.

Τα ποσά της δεύτερης περιπτώσης αφορούν, κατά κανόνα, σε υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές. Οι ενδιαφερόμενοι να χρηματοδοτηθούν υποβάλλουν σχετικές αιτήσεις και δικαιολογητικά, πχ στο ΙΚΥ, στο Ιδρυμα “Αλέξανδρος Ωνάσης”, στο Ιδρυμα “Μποδοσάκη - Αθανασιάδη” κοκ.

Τα ποσά της πρώτης περίπτωσης προέρχονται από το ΙΚΥ, το ΤΕΕ, το Ίδρυμα Ευγενίδη, το Ίδρυμα Χωραφά και άλλες δωρεές και κληροδοτήματα και αφορούν υποτροφίες και βραβεία τόσο για προπτυχιακές όσο και για μεταπτυχιακές σπουδές. Οι ενδιαφερόμενοι να χρηματοδοτηθούν υποβάλλουν σχετικές αιτήσεις και δικαιολογητικά στη Φοιτητική Λέσχη ΕΜΠ. Το ΔΣ της Λέσχης εισηγείται προς το Πρυτανικό Συμβούλιο τους επιλέξιμους προς χρηματοδότηση με βάση το κύριο κριτήριο της επίδοσης που αναφέρθηκε, αλλά και άλλα ειδικότερα κριτήρια που επιβάλλονται από τον δωροθέτη ή τον κληροδότη μιας υποτροφίας ή ενός βραβείου. Ως αποτέλεσμα παρατηρείται μεγάλη διακύμανση του ύψους των διατιθέμενων ποσών από έτος σε έτος.

Κάθε χρόνο το ΙΚΥ διαθέτει περί τις 200 ετήσιες υποτροφίες ύψους 100.000 δρχ. που ισοκατανέμονται στα Τμήματα με κριτήριο την επίδοση. Επιπλέον, εφάπαξ βραβεία 80.000 δρχ. λαμβάνουν από το ΙΚΥ, ο πρωτεύσας σε κάθε έτος, ο πρωτεύσας απόφοιτος και ο πρωτεύσας νεοεισαγόμενος.

Το ΤΕΕ βραβεύει κάθε χρόνο με ένα εφάπαξ ποσό το 1% των εγγεγραμμένων σε κάθε Τμήμα του ΕΜΠ με κριτήριο την επίδοση. Ο πρώτος σε κάθε Τμήμα παίρνει 200.000 δρχ, ο δεύτερος 150.000 δρχ. και όλοι οι υπόλοιποι επιλέξιμοι 100.000 δρχ.

Το Ίδρυμα Ευγενίδη διαθέτει κάθε χρόνο 150.000 USD, τα οποία διατίθενται με κριτήριο την επίδοση για μεταπτυχιακές σπουδές στο ΕΜΠ ή στην αλλοδαπή. Το ποσό που διατίθεται για μεταπτυχιακές σπουδές στο ΕΜΠ είναι 54.000 USD, το οποίο μοιράζονται εξίσου 9 μεταπτυχιακοί (ένας από κάθε Τμήμα του ΕΜΠ).

Το Ίδρυμα Χωραφά διαθέτει ομοίως κάθε χρόνο 12000 USD, τα οποία διατίθενται με κριτήριο την επίδοση για μεταπτυχιακές σπουδές στο ΕΜΠ ή στην αλλοδαπή. Το ποσό μοιράζονται εξίσου τρεις απόφοιτοι μηχανικοί του ΕΜΠ.

Από τις υπόλοιπες διαθέσιμες υποτροφίες και βραβεία δόθηκαν το Ακ. Έτος 1996-97, 12εκ. δρχ. περίπου σε 56 προπτυχιακούς φοιτητές. Αλλά περίπου 10εκ.δρχ. δόθηκαν σε 4 μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Είναι σαφές ότι οι υπόψιν υποτροφίες είναι λίγες και θα πρέπει να εξετασθούν δυνατότητες αναβάθμισής τους, ποσοτικά και ποιοτικά.

Σχετικά με τις οικονομικές ενισχύσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών του Ιδρύματος από τον ΕΛΕ έχει γίνει εκτενής αναφορά στην §6.4.6.

Η αμοιβόμενη απασχόληση των φοιτητών, προπτυχιακών και μεταπτυχιακών, στο ίδιο το Ίδρυμα δεν είναι, προς το παρόν, στρατηγική επιλογή. Παρόλα αυτά, μέσα στα πλαίσια των έργων του Β'ΚΠΣ/ΕΠΕΑΕΚ του Ιδρύματος ορισμένες υπηρεσίες άρχισαν να προσφέρουν εργασία με αμοιβή σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές. Κυριότερες από αυτές τις υπηρεσίες είναι το Κέντρο Διαχείρισης Δικτύων και η Βιβλιοθήκη.

7.11 Ψυχολογική Υποστήριξη.

Κάποιοι φοιτητές, προπτυχιακοί ή μεταπτυχιακοί, αντιμετωπίζουν μερικές φορές προβλήματα τα οποία τους εμποδίζουν να προχωρήσουν στις σπουδές τους. Ορισμένα από αυτά τα προβλήματα είναι οικογενειακά, προσωπικά, οικονομικά, προβλήματα προσαρμογής στον κοινωνικό περίγυρο μιας μεγάλης πόλης, όπως η Αθήνα - ιδιαίτερα οι φοιτητές που κατάγονται από την επαρχία -, καθώς και προβλήματα προσαρμογής στις συνθήκες σπουδών στο ΕΜΠ.

Σε αρκετές περιπτώσεις, όμως, οι φοιτητές που αντιμετωπίζουν προβλήματα αγνοούν τους πιθανούς τρόπους αντιμετώπισής τους, στα πλαίσια των παρεχόμενων υπηρεσιών του ΕΜΠ. Σύμφωνα με την πρακτική, που διεθνώς εφαρμόζεται σχετικά με το ευαίσθητο αυτό θέμα, για την κατάλληλη ψυχολογική υποστήριξη των φοιτητών, σύμβουλοι καθηγητές συζητούν μαζί τους, κατανοούν τα προβλήματά τους και τους συμβουλεύουν, προκειμένου να βρεθεί λύση. Όμως, ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή δεν έχει επαρκώς αναπτυχθεί στο ΕΜΠ. Ως εκ τούτου, φοιτητές με προβλήματα καταφεύγουν - όταν το αισθάνονται - στα οικειότερα προς αυτούς μέλη ΔΕΠ, προκειμένου να ζητήσουν βοήθεια και στήριξη. Έχει διαπιστωθεί ότι τα μέλη ΔΕΠ ανταποκρίνονται στα προβλήματα των φοιτητών τους και προσπαθούν να δώσουν τις κατάλληλες λύσεις μέσω των σχετικών υπηρεσιών του Ιδρύματος. Παρά ταύτα είναι ανάγκη να αντιμετωπισθεί συστηματικά, με τη σοβαρότητα και τον επιστημονικό επαγγελματισμό που επιβάλλεται, το θέμα της ψυχολογικής στήριξης των φοιτητών, ιδιαίτερα όταν οι ίδιοι κρίνουν ότι την χρειάζονται.

Η άποψη των φοιτητών, σχετικά με το θέμα της ψυχολογικής υποστήριξης, είναι εντελώς αρνητική, δοθέντος ότι φρονούν ότι αυτή είναι εντελώς ανύπαρκτη, με την εξαίρεση μερικών φωτεινών παραδειγμάτων, που όμως δεν αμβλύνουν τη γενικότερη εικόνα που επικρατεί στο Ίδρυμα. Οι ανθρώπινες επαφές των φοιτητών με τα μέλη ΔΕΠ, το Διοικητικό Προσωπικό και - ακόμη - με το προσωπικό του Ιατρείου ελλείπουν ή - στην καλύτερη περίπτωση - περιορίζονται στα στενά όρια του δημοσιouπαλληλικού καθήκοντος. Πιστεύουν, επίσης, ότι η

παιδαγωγική που ακολουθούν ορισμένοι διδάσκοντες δεν αφήνει περιθώριο για τη δημιουργία προσωπικής επαφής δάσκαλου-σπουδαστή που θα οδηγούσε σε επιτυχία το θεσμό του Συμβούλου Καθηγητή.

7.12 Λοιπές Παροχές και Διευκολύνσεις.

Εμμεση παροχή προς τους φοιτητές αποτελεί η βεβαίωση της φοιτητικής ιδιότητας. Η φοιτητική ιδιότητα αποδεικνύεται με τη Φοιτητική Ταυτότητα, την οποία ο φοιτητής ζητά από τη Γραμματεία του Τμήματος στο οποίο φοιτά. Η Φοιτητική Ταυτότητα εξασφαλίζει στον φοιτητή εκπτώσεις στα μέσα μαζικής μεταφοράς, εκπτώσεις στα εισιτήρια πολιτιστικών εκδηλώσεων που οργανώνονται από Κρατικούς και Ιδιωτικούς φορείς και ειδικές προσφορές τιμών στα διάφορα πολυκαταστήματα. Το ΕΜΠ θεωρεί ότι τη Φοιτητική Ιδιότητα δικαιούνται πλήρως και οι μεταπτυχιακοί του φοιτητές, τους οποίους επίσης προμηθεύει με τη Φοιτητική Ταυτότητα.

Η απόδειξη της Φοιτητικής Ιδιότητας μέσω πιστοποιητικών που παρέχονται από το ΕΜΠ εξασφαλίζει στους προπτυχιακούς φοιτητές τη δυνατότητα ανοίγματος λογαριασμών σε πιστωτικούς οργανισμούς με ευνοϊκότερες παροχές (καλύτερο επιτόκιο, δυνατότητα χρεωστικής κάρτας, δυνατότητα πιστωτικής κάρτας και δυνατότητα σύναψης δανείου με ευνοϊκότερους όρους). Ειδικά στους μεταπτυχιακούς φοιτητές παρέχεται η δυνατότητα να πάρουν από συγκεκριμένους πιστωτικούς οργανισμούς φοιτητικό δάνειο ύψους μέχρι και 5 εκ. δρχ. Το δάνειο αυτό εγγυάται το Ελληνικό Δημόσιο και αποπληρώνεται με πολύ χαμηλό επιτόκιο και με σημαντική περίοδο χάριτος. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής δικαιούται να λαμβάνει δάνειο 1 εκατ. δρχ. ανά έτος σπουδών, μέχρι να συμπληρωθεί το ποσό των 5 εκατ.δρχ. κατά το 5^ο έτος των μεταπτυχιακών σπουδών.

Τόσο στους προπτυχιακούς φοιτητές όσο και στους μεταπτυχιακούς φοιτητές παρέχεται αναβολή στράτευσης. Ο χρόνος αναβολής στράτευσης που δικαιούνται οι προπτυχιακοί σπουδαστές φτάνει τα 8 έτη. Φυσικά ένας προπτυχιακός σπουδαστής, που παίρνει το Δίπλωμά του σε λιγότερο από 8 έτη, υποχρεούται να διακόψει την αναβολή στρατεύσεως αμέσως μετά τη λήψη του διπλώματός του, εκτός κι' αν γίνει δεκτός για μεταπτυχιακές σπουδές, οπότε μπορεί να συνεχίσει να αναβάλλει τη στράτευσή του μέχρι και τη συμπλήρωση 8 ετών από την εισαγωγή του στο ΕΜΠ ως προπτυχιακού φοιτητή. Σε περίπτωση που συμπληρωθεί η οκταετία αναβολής, και ο φοιτητής δεν έχει ολοκληρώσει τις προπτυχιακές ή

μεταπτυχιακές σπουδές του, δικαιούται να ζητήσει περαιτέρω ολιγόμηνη αναβολή προκειμένου να αποκτήσει προπτυχιακό δίπλωμα ή μεταπτυχιακό τίτλο.

Τα συγγράμματα και οι σημειώσεις, που είναι αναγκαία για την διδασκαλία των διαφόρων μαθημάτων στο ΕΜΠ, μοιράζονται στους προπτυχιακούς φοιτητές δωρεάν με δαπάνες του Ελληνικού Κράτους. Για κάθε μάθημα εγκρίνεται από το οικείο Τμήμα ένα και μοναδικό σύγγραμμα καθώς και μικρά τεύχη φροντιστηριακών σημειώσεων, όταν αυτό κριθεί απαραίτητο. Τα συγγράμματα είτε αγοράζονται από το ελεύθερο εμπόριο, είτε εκτυπώνονται στην ειδικά εξοπλισμένη Εκτυπωτική Μονάδα του ΕΜΠ. Το σύνολο των σχετικών φροντιστηριακών σημειώσεων εκτυπώνεται στην ίδια αυτή μονάδα. Τη διαχείριση των αναγκαίων πιστώσεων και τον προγραμματισμό των σχετικών εργασιών εκτύπωσης έχει το Τμήμα Εκδόσεων και Τυπογραφείου της Διεύθυνσης Μέριμνας, υπό την εποπτεία του Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων. Η δαπάνη για διδακτικά βοηθήματα του Ακ.Ετους 1996- 97 ανήλθε στο ποσό των περίπου 225 εκ. δρχ. εκ των οποίων το 70% για προμήθεια βιβλίων από το ελεύθερο εμπόριο.

Τα τελευταία έτη, το ΕΜΠ, όπως και τα άλλα ΑΕΙ της χώρας, προσπαθεί να υλοποιήσει σύστημα πολλαπλής βιβλιογραφίας μέσω του οποίου οι φοιτητές θα μπορούν είτε να αποκτούν με μειωμένο κόστος περισσότερα συγγράμματα για το ίδιο αντικείμενο διδασκαλίας, είτε να δανειζονται από την Βιβλιοθήκη του ΕΜΠ περισσότερα του ενός συγγράμματα. Για το σκοπό αυτό, ήδη η Βιβλιοθήκη του ΕΜΠ έχει προχωρήσει σε εκτεταμένες αγορές των κυριότερων τίτλων της παγκόσμιας βιβλιογραφίας, που αφορούν στα σπουδαιότερα μαθήματα γενικής παιδείας του Μηχανικού (π.χ. Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία, Μηχανική, Αντοχή των Υλικών κ.ο.κ.), και ήδη έχει δεχθεί εισηγήσεις από τους διδάσκοντες ώστε να προβεί σε επιπλέον αγορές γνωστών τίτλων σε ειδικότερα γνωστικά αντικείμενα. Σχετική αναφορά έχει γίνει στην § 2.3.10

Για τη σωστή ενημέρωση - κυρίως των προπτυχιακών φοιτητών- το ΕΜΠ εκδίδει κάθε χρόνο και διανέμει στους φοιτητές τους **Οδηγούς Σπουδών** κάθε Τμήματος⁵. Το βασικό περιεχόμενο των Οδηγών Σπουδών, έχει ως εξής:

- Η ιστορία και οργάνωση του Τμήματος (Τομείς, Εργαστήρια).
- Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.
- Το λοιπό προσωπικό του Τμήματος (Διοικητικό, Τεχνικό κ.λ.π.).

⁵ Όπως ήδη έχει αναφερθεί οι Οδηγοί Σπουδών των Τμημάτων περιλαμβάνονται στο Παράρτημα 15.

- Τα προσφερόμενα μαθήματα και το γνωστικό αντικείμενό τους.
- Πρόγραμμα διδασκαλίας μαθημάτων κατά εξαμήνο (ώρες διδασκαλίας, ώρες φροντιστηριακών ασκήσεων, ώρες εργαστηριακών ασκήσεων).
- Το γνωστικό αντικείμενο και το περιεχόμενο των προσφερόμενων κύκλων σπουδών.
- Άλλες ειδικές πληροφορίες που αφορούν κάθε Τμήμα.

Η σύνταξη κάθε Οδηγού Σπουδών γίνεται μετά από εισήγηση της Επιτροπής Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος. Το περιεχόμενο του Οδηγού Σπουδών εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Οι Οδηγοί Σπουδών εκτυπώνονται από την Εκτυπωτική Μονάδα του ΕΜΠ και διανέμονται στους φοιτητές, κατά τις εγγραφές του χειμερινού εξαμήνου, με ευθύνη των Γραμματειών των Τμημάτων. Κατά διαστήματα τριών-πέντε ετών εκδίδονται και Οδηγοί Σπουδών που αφορούν στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Ιδρύματος συνολικότερα. Η σύνταξή τους αποτελεί προϊόν συνεργασίας και επεξεργασίας των περισσότερων Συγκλητικών Επιτροπών.

Όλοι οι Οδηγοί Σπουδών των Τμημάτων και του Ιδρύματος, εκδίδονται και στην Αγγλική γλώσσα, σε ικανό αριθμό αντιτύπων. Σχετικά όμως παρατηρείται ότι αφενός μεν ο αριθμός αυτός δεν αποδεικνύεται πάντοτε *ικανός*, αλλά και η ποιότητα των μεταφράσεων δεν εξυπηρετεί πάντοτε την καλή εικόνα του Ιδρύματος εξωτερικά.

Πέρα από τους Οδηγούς Σπουδών, καταβάλλεται προσπάθεια στην αρχή κάθε Ακ. Ετους να οργανώνονται εκδηλώσεις υποδοχής πρωτοετών φοιτητών. Σε αυτές ο πρωτοεισαγόμενος φοιτητής έχει τη δυνατότητα ενημέρωσής του για πολλές λεπτομέρειες που αφορούν στις προπτυχιακές σπουδές του από μέλη ΔΕΠ αλλά και από μεγαλύτερους του συμφοιτητές, μέσα σε ένα ευχάριστο και φιλικό περιβάλλον. Τέτοιες εκδηλώσεις δεν αποτελούν ακόμα παράδοση στο Ιδρυμα, - ίσως μάλιστα τα τελευταία χρόνια να αραιώνουν – παρόλο που ορισμένα Τμήματα τις οργανώνουν συστηματικά.

Στα πλαίσια εκδηλώσεων για τους φοιτητές περιλαμβάνονται και οι εκδηλώσεις αποφοίτησης, όπου οι απόφοιτοι, πλέον ως Διπλωματούχοι Μηχανικοί, συναντώνται και επικοινωνούν μεταξύ τους και με τα μέλη ΔΕΠ, για τελευταία ίσως φορά, στους χώρους του ΕΜΠ.

Από το Ακαδημαϊκό Έτος 1998-1999 θα υπάρχει η δυνατότητα σε όσους από τους φοιτητές έχουν παιδιά να τα αφήνουν στο Βρεφονηπιακό-Παιδικό Σταθμό που προβλέπεται να

δημιουργηθεί στους χώρους του ΕΜΠ. Σημειώνεται εδώ ότι ακριβή στοιχεία για τον αριθμό των φοιτητών που έχουν τέτοια ανάγκη δεν έχουν συγκεντρωθεί ακόμα.

Πίνακες του Κεφαλαίου

Πίνακας 7-1 : Δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού της Φοιτητικής Λέσχης (σε δρχ.).

[Πηγή: Εγγραφο 1218/20-01-98/Φοιτητική Λέσχη ΕΜΠ]

Ετος	1995	1996	1997
Σίτιση Φοιτητών ⁶	102.223.024	129.354.520	146.207.674
Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη Φοιτητών	18.263.695	16.760.442	34.518.260
Συνέδρια και Θερινά Σχολεία για Υ.Δ.	6.698.154	9.421.600	13.354.255
Εκπαιδευτικές Εκδρομές	10.608.000	14.485.779	16.393.598
Αθλητικό Τμήμα	6.570.108	4.001.918	3.847.544
Μουσικό Τμήμα	7.299.238	7.969.770	7.010.000
Πολιτιστικές Δραστηριότητες ⁷	2.096.945	1.953.352	3.439.963

⁶ Η αναλογία προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών είναι κατ' εκτίμηση 95% και 5%.

⁷ Θεατρικός Τομέας Μουσικού Τμήματος και άλλες δραστηριότητες από αυτόνομες ομάδες φοιτητών.

Aac07v6 05-12-99 10:57